

NOTA voor burgemeester en wethouders

Onderwerp: Het economisch businessplan "Veerkracht en dynamiek, daar gaat het om"

Notanr.: 2001.8219

WV/SEZ

21 mei 2001

portef.h: weth. Doornebos

Agenda BenW

1 juni 2001

BESLUIT:

1. In te stemmen met het economisch businessplan "Veerkracht en dynamiek, daar gaat het om"
2. De concept nota vrij te geven voor inspraak
3. Als voorlopige dekkingsmiddelen te oormerken:
 - het vrij beschikbare deel van de reserve sociaal economisch beleid ad. f. 428.000,--;
 - het nog beschikbare deel van het krediet "actieplan voor ruimte voor economie en werk" ad. f. 948.000,--;
4. De commissie Ruimte, Werk en Onderwijs te informeren over dit besluit.

OPENBAARMAKING:

dit besluit openbaar te maken

COMMUNICATIE:

informatiebijeenkomst

FINANCIELE ASPECTEN:

financiële gevolgen voor de gemeente?

ja

gevolgen worden opgevangen door:

- binnen het desbetreffende productbudget
- via herschikking tussen eigen sectorproducten
- reserves/voorzieningen van de sector

TOELICHTING/OVERWEGINGEN:

Ten opzichte van de jaren negentig is de economische situatie in Nederland (en daarmee ook in Deventer) sterk veranderd. De werkgelegenheid is sterk gegroeid, de werkloosheid is belangrijk afgenomen. Op de arbeidsmarkt is sprake van krapte en grote investeringen in infrastructuur en woningbouw vinden plaats. De grote economische groei heeft in Deventer geleid tot uitgifte van veel bedrijventerrein (ca. 40 ha. in 4 jaar tijd). Door het niet tijdig kunnen beschikken over nieuwe bedrijventerreinen zal Deventer de komende jaren nauwelijks bedrijventerrein kunnen uitgeven voor nieuwe dan wel gevestigde bedrijven

In de GSB Stadsvisie "Vitale stad in evenwicht" zijn integrale kaders aangegeven voor de ontwikkeling van Deventer. In het nieuwe structuurplan zal de ruimtelijke ontwikkelingsrichting geschetst worden. De afgelopen 4 à 5 jaren zijn activiteiten en initiatieven opgezet vanuit economische actieplannen en beleidsnoties. Deze waren veelal gericht op deelgebieden of specifieke beleidsterreinen Het GSB-actieplan "Ruimte voor Economie en Werk (1996-1999)", het Scholingsoffensief, het Deventer Binnenstadsperspectief en het Beleidsplan Werk zijn hiervan voorbeelden.

Wat ontbreekt is een vastgesteld en gedragen economische beleidskader tot 2010.

Het economisch businessplan "Veerkracht en dynamiek, daar gaat het om" beoogt een breed kader te geven van het economische beleid voor de komende jaren. Dit plan is daarbij te typeren als een "kapstoknota". Het beschouwt de economische ontwikkeling voor Deventer vanuit een breed perspectief.

Tot stand koming van het businessplan

Het businessplan is in samenwerking met het bureau Pau uit Groningen tot stand gekomen. Vooraf is door TNO-Inro een onderzoek gedaan naar de Deventer economie. Speciale aandacht is daarbij gegeven aan de kracht en toekomstverwachting van vier dragende bedrijvenclusters. Het ging daarbij om de clusters: voedings- en genot=-middelen industrie, grafische industrie, de metaalproducenten en machine industrie en de zakelijke dienstverlening.

Daarbij was het de vraag welke sterkten en zwakten deze sectoren kennen en wat de kansen en bedreigingen zijn. Daarnaast was de vraag hoe belangrijk deze clusters voor de economie van Deventer zijn en welke eisen door die dragende clusters aan het productiemilieu van Deventer worden gesteld.

Op grond van dit rapport heeft het bureau Pau op directie niveau diepte-interviews gehouden met een aantal grote Deventer bedrijven over de verwachtingen binnen hun sectoren. Ter informatie is het TNO-Inro onderzoeksrapport "Dragende Clusters in de economie van Deventer" bijgevoegd. In het businessplan zelf wordt overigens ook verwezen naar dit rapport.

Preconcepten van het businessplan zijn breed besproken in bijeenkomsten met zowel het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen als met verschillende gemeentelijke afdelingen. Vervolgens is het aan de orde geweest in de Ontwikkelingsraad. Deze bijeenkomsten en overleggen hebben tot veel reacties, opmerkingen en aanvullingen geleid. Ook is gedurende het proces van totstandkoming door TNO-Inro een onderzoek verricht op verzoek van de Deventer Kring van Werkgevers (DKW) in samenwerking met de gemeente Deventer naar de economische toekomst van Deventer. Ook dat rapport (gepresenteerd tijdens het 50-jarig jubileum) is in het businessplan meegenomen. Al met al kan worden gesteld dat het voorliggende businessplan een product is van gemeente én stedelijke partners.

Inhoud businessplan

Een bloeiende stedelijke economie is niet op 1 of 2 actoren terug te voeren. Mondiale en maatschappelijke trends, beleid van overheden en bedrijven op Europees of nationaal niveau beïnvloeden de stand van de economie. Individuele bedrijfsbeslissing worden steeds meer op bovenregionaal niveau genomen.

De invloed van gemeenten op het economisch welzijn is dus begrenst. Veel zaken vallen buiten de directe invloedssfeer van gemeenten, maar kunnen wel aanleiding vormen om actie te ondernemen.

De rol die gemeenten kunnen spelen in het economisch krachtenveld kan worden omschreven als voorwaarden-scheppend, faciliterend, initiërend en (bij)sturend. Niet de beperkingen maar juist de uitdagingen dienen daarbij te worden gezocht. Dit vraagt om een actieve opstelling van de gemeente.

Deventer wil zich de komende jaren verder ontwikkelen als een economisch vitale en evenwichtige stad. Een stad die aanspreekt bij bedrijven, bewoners en bezoekers. Een stad die van zich doet spreken. Deventer is een stad die kwaliteit nastreeft en dit ook uitstraalt. Daarom zal de komende jaren verder gewerkt worden aan een gevarieerde en gediversifieerde structuur. Kwaliteit en kennis zijn daarbij de centrale items in het businessplan.

Niet werkgelegenheidsgroei an sich staat centraal zoals in de jaren tachtig en negentig maar brede structuurverbeteringen en kwaliteitsimpulsen. Door verbreding, kwaliteit en kennis vernieuwt de werkgelegenheid en zorgt zo voor behoud, verduurzaming en groei van banen.

De ambitie en het profiel van Deventer is gefocust op het thema "productieve kennisstad". In hoofdstuk 3 (pag. 11 e.v.) zijn doelstellingen voor de productieve kennisstad beschreven. De doelstellingen richten zich op verbreden van de productiestructuur (= de bestaande bedrijvigheid verdeeld over de sectoren) en het bewerkstelligen van een kwaliteitsverhoging van het productiemilieu (= externe factoren die invloed hebben op bedrijven). Het gaat erom dat de economie van Deventer zich in de breedte en gevarieerd ontwikkelt. Geen monofuncties of een focussen op of industrie of zakelijke diensten maar een economie, zoals in het businessplan is aangeduid, die gediversifieerd van karakter is.

Om de productiestructuur te verbeteren moet de inzet gericht worden op:

- Grotere binding van bedrijven aan Deventer
- Verbeterd arbeidspotentieel
- Groter aandeel van zakelijke diensten in Deventer economie
- Vernieuwing productiestructuur door toepassing nieuwe technologieën en kennisontwikkeling
- Toename van toeristische en recreatieve bedrijvigheid

Inzet voor kwaliteitsversterking van het productie milieu betekent:

- Optimale kwaliteit van bestaande werklocaties
- Tijdig en kwalitatief goed aanbod van nieuwe werklocaties
- Goede bereikbaarheid van binnenstad en werklocaties met de daarbij behorende infrastructuur
- Volwaardig aanbod van hoogwaardige woonmilieus
- Vergroting van het voorzieningen niveau
- Ontwikkeling van het regionaal stedelijk netwerk Apeldoorn-Deventer-Zutphen

Actielijnen

Het realiseren van deze doelstellingen voor de productiestructuur en het productiemilieu vraagt om inspanning van gemeente en bedrijfsleven. De gemeente kan dat niet alleen. Vooral op het gebied van versterking van de productiestructuur is de invloed van de gemeente beperkt en ligt die bij de bedrijven.

De doelstellingen voor productiestructuur en productiemilieu zijn gegroepeerd rond zes actielijnen, waarbij per actielijnen concrete invullingen zijn gegeven. (zie paragraaf 3.4). De zes actielijnen zijn:

1. Actieve en ondersteunende overheid
2. Deventer: stad van initiatief (stimuleren speerpunt sectoren)
3. Werken aan een evenwichtige arbeidsmarkt
4. Toeristisch en recreatief Deventer
5. Ruimte voor bedrijvigheid
6. Kwaliteit van stad en land

Paragraaf 3.5 (pag. 21 e.v.) geeft een opsomming van de projecten die onder deze actielijnen vallen en hun samenhang met de productiestructuur en productiemilieu doelstellingen.

Binnen de actielijnen "ruimte voor bedrijvigheid" en "kwaliteit van stad en land" zijn grote, al lopende of nog op te zetten infrastructurele werken opgenomen zoals de ontwikkeling van de bedrijventerreinen Bedrijvenpark A1 en Linderveld, revitalisering van Bergweide, leisure ontwikkeling rond Scheg. As Binnenstad-Colmschate en de aanleg N 348. Voor de actielijn "evenwichtige arbeidsmarkt" zijn de arbeidsmarktinstrumenten (WSW, WIW, I/D en REA) componenten die sterk bepalend zijn voor de projecten.

Financiering van de actielijn projecten

Binnen de zes onderscheiden actielijnen zijn ruim veertig projecten en projectinitiatieven vermeld. Het zijn projecten die sterk uiteenlopend van aard en van grootte zijn, maar als geheel dragen ze bij aan de versterking van de economie.

In de financiering van deze projecten wordt op verschillende manieren voorzien. Via exploitatie begrotingen, reguliere budgetten, GSB-middelen, bijdragen van derden etc. Voor een aantal van de grote, stedelijke investeringsprojecten is de financieringswijze reeds vastgesteld in college en gemeenteraad. De komende jaren zullen anderen in afzonderlijke voorstellen voorgelegd worden.

Hoofdstuk 4 (pag. 24) geeft een overzicht van de financiële inzet t.b.v. de specifieke actielijn projecten. Het zijn projecten en initiatieven gericht op stimulering en vernieuwing. De meeste projecten vergen geen langdurige exploitatie financiering, maar zorgen wel voor randvoorwaarden voor het zo optimaal mogelijke functioneren van de Deventer economie. Het merendeel van de projecten uit de actielijn "werken aan een evenwichtige arbeidsmarkt" zijn gekoppeld aan het Scholingsoffensief alsmede aan het gemeentelijk arbeidsmarkt instrumentarium (FWI, ID, WSW, REA)

Over de periode 2001 tot en met 2004 gaat het in totaal om f. 12 mln. (5,4 mln. euro).

De financiering vindt plaats uit

- GSB-middelen: de GSB-programma's Verbeteren Vestigingsklimaat, Toerisme/recreatie en Aanbodversterking arbeidsmarkt
- reguliere budgetten sector W&V
- reguliere budgetten van sector WCO voor wat betreft het WCO-aandeel in de scholingsoffensief projecten

Bij de indiening van de voorstellen voor de zomernota 2001 is ook het economisch businessplan ingediend. Toen is reeds aangegeven dat voor de eerste jaren met de beschikbare middelen geen additionele gelden nodig zijn. Een onderdeel van die beschikbare middelen worden gevormd door inzet van batige resultaten uit het economisch beleid van de afgelopen jaren. In feite wordt met het nu voorliggende beleidskader een voortzetting gegeven van de beleidsdoelstellingen waarvoor die middelen oorspronkelijk bestemd waren.

Het gaat hier om twee componenten:

- de reserve sociaal economisch beleid;
- het restant krediet "actieplan ruimte voor economie en werk";

Reserve sociaal economisch beleid.

Het saldo van deze reserve per 1-1-2001 bedraagt fl. 578.000. Op deze reserve ligt nog een claim van de financiering van de stadsmanager over de jaren 2001 en 2002 van fl. 150.000. Voorgesteld wordt het resterende saldo ad. fl. 428.000 te bestemmen voor de financiering van de projecten uit het economisch businessplan.

Restant krediet "actieplan ruimte voor economie en werk".

Na afronding in 2000 van de subsidieregeling ter zake, is gebleken dat van de ca. fl. 2,5 mln. declarabele kosten (waarvoor de gemeente Deventer subsidie ontvangt) in de periode 1996-2000 een aanzienlijk deel van de uitgaven gedekt is uit het reguliere budget economisch beleid. In feite zijn twee doelen tegelijk gediend regulier beleid en nieuw beleid. Het gevolg is dat er door deze effectieve wijze middelen overgebleven zijn waarvan nu wordt voorgesteld deze opnieuw voor hetzelfde doel in te zetten, namelijk de stimulering van de Deventer economie. Op dit krediet is per

1 januari 2001 nog fl. 948.000 aan bestedingsruimte beschikbaar. De kapitaallasten zijn structureel gedekt in product

7 (sociaal economisch beleid).

Op deze wijze wordt uit deze twee bronnen in totaal fl. 1.376.000 vrijgemaakt om in de periode 2001 tot 2004 een eerste impuls te geven aan de in het economisch businessplan geformuleerde doelen. Door in de eerste jaren juist de beschikbare middelen in te zetten wordt vanaf het begin een krachtige impuls gegeven aan de opstart van de verschillende actielijnen en projecten.

Na afronding van de inspraakprocedure, wordt het economisch businessplan ingediend en vindt de definitieve besluitvorming over de bestemming van de voorgaande drie dekkingsbronnen plaats.

Verdere voortgang.

Voorgesteld wordt om na behandeling in college en commissie RWO het businessplan vrij te geven voor inspraak. Om publiciteit hieraan te geven wordt een economisch zomercafé (i.v.m. vakantie van B. Doornebos in juni) georganiseerd voor het Deventer bedrijfsleven, DKW, MKB, KvK, onderwijsinstellingen. Daarna start dan de inspraak procedure. Gezien de vakantie periode komt het businessplan voor definitieve vaststelling aan de orde in de raadsvergadering van 29 oktober.